

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Pro obiecto superbiæ in dæmonibus statuitur propria beatitudo
naturalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

ARTICULUS IV.

Quale obiectum habuerit demonum superbia?

SUMMARI A.

1. Repugnat in Angelo error formalis.
2. Primus actus Angeli debuit esse efficax circa obiectum possibile.
3. Peccatum superbie in demonibus fuit circa beatitudinem naturalem.
4. Quia debuit esse circa finem ipsi proportionatum.
5. Demon non possidebat beatitudinem naturalem, quò modo appetiit.
6. Non peccavit primò per peccatum omissionis contra preceptum charitatis.
7. Nec peccato pusillanimitatis.
8. Quomodo habuerit iudicium erroneum?
9. Qualiter voluerit esse similis Altissimo?
10. Non affectavit Tyrannicam potestatem.
11. Non inordinatè appetiit beatitudinem supernaturalem.
12. Neque naturalem independentiam à DEO.
13. Neque peccavit unionem hypostaticam appetendo vel irvidendo.
14. Lucifer seduxit alios Angelos.
15. Fuit primus dignitate inter omnes.
16. Angelorum Beatorum numerus maior, quàm damnatorum.

§. I.

Pro obiecto superbie in demonibus statuitur propria Beatitudo naturalis.

Suppono primò. Quòd in intellectu Angeli, priusquam peccaret, non potuerit esse formalis error, aut ignorantia, uti habet S. D. hic q. 63. 2. 1. ad 4. Et colligitur ex Ezech. 28. Ubi Lucifer appellatur plenus sapientià. Ratio quoque est, quòd ignorantia & error contingit ex defectu aliquis principii ad perfectam cognitionem requiriti; sed Angelus nullum ejusmodi defectum habuit, neque circa objecta naturalia, quippe quorum species perfectè representativas initio suæ creationis accepit; neque circa supernaturalia, quorum habuit sufficientem fidem, & certam revelationem, cum aliàs nequaquam fuisset plenus sapientià.

Suppono secundò. Actum, quo Angelus peccavit, fuisse absolutum & efficacem, uti colligitur ex II. 14. ubi peccatum Luciferi exprimitur per verba voluntatem absolutam & efficacem significantia: *Ascendam, exaltabo, similis ero, &c.* Ratio potissima est, quòd voluntas & deliberatio de ultimo fine, quò quis se & omnia sua ordinat in aliquem finem ultimum, est voluntas absoluta & efficax, sed primus actus Angeli fuit hoc modo deliberativus de ultimo fine, quia fuit actus in primo instanti perfectæ deliberationis elicitus, in quo natura rationalis debet determinare de ultimo fine & sua beatitudine: est quoque naturà prius deliberare de ultimo fine, quàm de finibus intermediis, cum fines intermedii moveant in virtute primi, Ex quibus.

Suppono tertio. Primò actum & peccatū Luciferi non fuisse vel esse potuisse de obiecto impossibili. Nam aliquod obiectū, vel est simpliciter & absolute impossibile, uti quòd creatura sit ens à se, vel est

impossibile per accidens & ex suppositione, veluti ex suppositione quòd Judas peccaverit, impossibile est, ipsum non peccasse. Atqui primus actus Luciferi non poterat esse circa obiectum impossibile simpliciter, quia voluntas nullo modo potest ferri in impossibile, nisi quatenus repræsentatur ut possibile, & ut sic conveniens voluntati; sed Angelo id, quod est simpliciter impossibile, non potest repræsentari ut possibile, quia talis repræsentatio est formaliter erronea & falsa: ergo primus actus Luciferi non potuit esse circa obiectum simpliciter impossibile. Sed neque poterat esse circa obiectum impossibile ex suppositione, quia hoc obiectum solummodò terminat actum conditionatum & inefficacem, ut est actus penitentis conditionatus ex parte obiecti, quo dicit: opto, ut nunquam offenderem DEUM, si esset possibile: sed primus actus Angeli fuit absolutus & efficax applicativus mediorum ad finem: ergo non potuit esse circa obiectum impossibile ex suppositione. His positis magna est sententiarum diversitas, prout ex §. 3. apparebit. Interea sit nostra.

CONCLUSIO. Obiectum peccati Luciferi fuit beatitudo naturalis ex modo volendi inordinate volita: in quantum Angelus sue naturalis perfectionis & excellentie amore absorptus, illam non curavit ordinare ac referre in finem & beatitudinem supernaturalem. Ita S. D. tùm hic, tum 3. cont. gent. c. 10. inquit: *Sicut in nobis peccatum est ex hoc, quòd bona inferiora, scilicet corporis appetimus absque ordine rationis, ita in Diabolo peccatum fuit in hoc, quòd proprium bonum non retulit in Divinum bonum.*

Colligitur primò ex S. Script. Verbis Ezech. 28. ubi casum Luciferi refert in nimiam complacentiam suæ naturalis perfectionis; *Elevatum est cor tuum in decore tuo.* Item. *In multitudine sapientie tue elevatum est cor tuum.* Secundò accedit Autoritas SS. PP. Augustini I. 12. de civit. c. 6. asserentis, Angelum peccasse, *quia ipse sibi ad beatam vitam sufficere voluit.* S. Greg. I. 34. Moral. c. 14. dicentis, quòd Angeli ab illo, qui summè est, aversi, ad se conversi sunt.

Tertio probatur ratione. Obiectum, quod Angelus inordinatè amavit, debuit fuisse bonum excellens, & Angelo maximè proportionatum, in quod per primum actum perfectæ deliberationis tendere potuit: atqui tale obiectum est ipsius beatitudo naturalis, ergo illam prosequendo peccavit. Major patet ex præced. §. quia primum peccatum Angeli fuit peccatum superbie: primo actū perfectè deliberato commissum. Minor probatur. Voluntas maximè Angelica prius (& quidem in primo instanti) fertur in finem, quàm in media, non poterat autem ferri in alium finem ultimum, quàm in suam vel naturalem, vel supernaturalem beatitudinem. Porro non poterat peccare tendendo in beatitudinem supernaturalem: ergo solum tendendo in suam beatitudinem naturalem. Præterea sicuti Angelus in primo instanti habuit perfectam noticiam suæ perfectionis, ita etiam di-

lectionem suae beatitudinis naturalis, & quidem ceu boni sibi maximè proportionati & excellentis; ergo Angeli beatitudo naturalis est illud bonum excellens, quod Angelus in primo instanti proferebatur, adeoque in ejus profecutione peccavit. Jam verò non peccavit diligendo suam beatitudinem naturalem cum subordinatione ad supernaturalem, cum ut sic fuisset bonum honestum & actus meritorius: ergo tantum peccavit, illam cum omissione talis debita subordinationis diligendo.

§. II.

Solvuntur obiectiones.

5. **O**bjicies primò: Superbia Luciferi debuit fuisse appetitus excellentiae nondum possessa: at qui beatitudinem naturalem possidebat ab initio suae creationis: ergo ipse amor peccare non potuit. Major colligitur ex verbis S. Script. *præcitatatis, ascendam, similis ero, &c.* & ex D. Anselm. in l. de casu Diaboli dicente, *Angelum peccasse appetendo id, ad quod pervenisset, si stetit.* Hoc autem non est beatitudo naturalis, sed supernaturalis, ut per se patet.

Respondeo, distinguendo minorem, beatitudinem naturalem materialiter & entitative spectatam jam possidebat, concedo, formaliter & quatenus independentem à fine supernaturali habendam, sic nego. ergo amando suam beatitudinem materialiter & entitative spectatam non peccavit, concedo, formaliter habendam & ut deordinatam ab ultimo fine supernaturali, nego.

Ad auctoritatem D. Anselmi, nego subsumptum, nam Angelus peccavit inordinatè amando suam beatitudinem naturalem, ut inamissibilem, ad quam etiam inamissibiliter obtinendam pervenisset, nisi inordinatè amando peccasset.

Pari modo, si dicas, Beatitudo naturalis est objectum necessarii amoris, & pertinet ad ultimum finem naturalem, contra quem juxta supra dicta Angelus directè peccare non potest: ergo Angelus amando suam beatitudinem peccare non potuit, distinguo antecedens beatitudo naturalis materialiter in se spectata est necessarii amoris objectum, concedo, ut subordinata fini supernaturali, sic nego. Item pertinet ad ultimum finem naturalem sub priori consideratione, concedo, sub posteriori, & ut subordinata, nego. Sic enim substat præcepto supernaturali, quo tenebatur Angelus ex infusa virtute humilitatis suam beatitudinem diligere cum subordinatione ad finem ultimum supernaturalem.

6. **O**bjic. secundò. Si Angelus peccasset, suam beatitudinem non ordinando in finem supernaturalem tunc peccasset peccatò omissionis, & quidem contra præceptum Charitatis, quo tenebatur se & omnia sua referre in DEUM: sicut homo in primo instanti usus rationis omitendo hanc ordinationem peccat contra præceptum dilectionis DEI super omnia.

Respondeo distinguendo majorem. Si Angelus peccasset præcisè omitendo actum dilectionis, quo se & omnia referret in DEUM juxta positivum præceptum dilectionis, tunc peccasset peccatò omissionis, contra præceptum charitatis, concedo. Si peccasset eliciendo actum dilectionis erga seipsum, sine ordine ad supremam dignitatem, ne-

go, sic enim repugnabat præcepto humilitatis negativo, quo prohibemur complacentiam nostrorum perfectionum subtrahere superiori dignitati & excellentiae.

Dices. Juxta S. D. 2. 2. q. 133. a. 1. quiescere in minori recusando tendere ad majora est peccatum pusillanimitatis; sed si Angelus peccasset, quiescendo in sua naturali perfectione cum neglectu superioris beatitudinis, haud aliter peccasset: ergo ipse peccatum non fuisset superbia, sed pusillanimitatis.

Respondeo. Si quis recusat tendere ad majora ex animi dejectione, & desperatione illa conueniendi est vitium pusillanimitatis, concedo, si recuset ex illorum virtuali contemptu & complacentia inferiorum, quo modo Angelus negligit tendere ad beatitudinem supernaturalem, nego.

Objic. tertio. Si Lucifer juxta nostrum exemplum modum peccasset, tunc illum appetitum beatitudinis naturalis præcedere debuit iudicium in intellectu practico, quo practice judicaret beatitudinem naturalem sibi esse profecutendam suo ordine ad DEUM, ut ultimum finem supernaturalem: quia voluntas tanquam caeca potentia nihil amplectitur objectum, nisi quod dicitur intellectu intimatur, & judicatur amplectendum, atque tale iudicium in Angelico intellectu practico non potuit: cum sit formaliter erroneum: ergo.

Respondeo, distinguendo majorem, debuit præcedere tale iudicium, quo judicaret in actu exercitò & ex modo tendendi omitendum esse ordinem ad finem supernaturalem, concedo, quo judicaret in actu signato & ex parte voluti, nego majorem, sed tale iudicium non potuit præcedere, cum sit formaliter erroneum; posteriori modo, concedo; priori, nego minorem & consequentem.

Sensus est, quòd cum in primo instanti creationis primus Angelus haberet iudicium practicum de amanda sua beatitudine cum subordinatione ad ultimum finem supernaturalem, in secundo instanti malitiosè voluntatis applicatione intellectus practicus ipsius neglexerit attendere ad illam debitam subordinationem, & regulam præceptivam ipsius, quam privativam inconsiderationem, seu neglectum debite attentionis ad regulam superioris in voluntate statim subsecutus fuit inordinatus amor propriae naturalis perfectionis & beatitudinis. Unde quia omisso debiti ordinis non relucebat, aut proponebatur ab intellectu ex parte ipsius objecti, non erat iudicium practicum omitendo tali ordine in actu signato; erat tamen in actu exercitò, eò quòd intellectus in ipso exercitò representandi beatitudinem naturalem neglexerit attendere ad regulam præceptivam illius ordinis, qui error non dicitur formalis, sed privativus non ingreditur ipsum objectum; dicitur tamen virtualis, quia est culpabilis inconsideratio, & est sufficiens ad peccaminosam determinationem voluntatis, ac si formalis error præcessisset.

Dices. Si illa intellectus practici inconsideratio fuit privativa, defectuosa & culpabilis, tunc fuit ex mala applicatione voluntatis malitiosè minus attentio: ergo illam voluntatis applicantis malitiam iterum debuit præcedere aliud defectuatum iudicium intellectus, & sic in infinitum.